

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 331/2011-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. J. H., vedené pod sp. zn. Rvp 1838/2011 a sp. zn. Rvp 1842/2011, vo veci namietaného porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2 CoE/68/2010-29 z 30. marca 2011 a č. k. 17 CoE/318/2010-32 z 31. marca 2011, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 1838/2011 a sp. zn. Rvp 1842/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1838/2011.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 19. júla 2011 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. J. H., ktorými namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoE 68/2010-29 z 30. marca 2011 a č. k. 17 CoE 318/2010-32 z 31. marca 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere (ďalej len „zmluva“) uzavretej 18. septembra 2007 poskytla fyzickej osobe úver v sume 464,71 € a na základe zmluvy uzavretej 22. novembra 2007 poskytla fyzickej osobe úver v sume 1 327,76 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť v 10 mesačných splátkach. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci neuhradili niekoľko po sebe idúcich splátok, čím sa dostali do omeškania, sťažovateľka *„zahájila rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom S. a. s., so sídlom B. v súlade s rozhodcovskou dohodou uzatvorenou medzi sťažovateľom a dlžníkom“*.

1. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1838/2011 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným 22. mája 2008. Dňa 5. septembra 2008 bola spísaná pred súdnym exekútorom zápisnica (alebo návrh) oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného Okresným súdom Brezno (ďalej len „okresný súd“) 17. októbra 2008 začal nútený výkon rozhodnutiu, exekúciu. Okresný súd exekúciu ex offo uznesením č. k. 4 Er 874/2008-16 z 18. septembra 2010 vyhlásil za neprípustnú a zastavil. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom

rozhodol krajský súd uznesením č. k. 2 CoE 68/2010-29 z 30. marca 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

2. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 1842/2011 sa rozhodcovský nález stal vykonateľným 23. októbra 2008 a 15. decembra 2008 bola spísaná pred súdnym exekútorom zápisnica oprávneného na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor následne na základe poverenia udeleného okresným súdom 14. januára 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd ex offo uznesením č. k. 4 Er 33/2009-19 z 28. septembra 2010 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 17 CoE 318/2010-32 z 31. marca 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnostiach okrem iného uvádza:

„... okresný súd vydal poverenie, t. j. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresný súd vytvoril sťažovateľovi i povinnému právnú istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľa užívať svoj majetok - pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd bez zvláštneho podnetu, t. j. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného, zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa, ktorý zahájením konania stratil právnú istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.

Z časového hľadiska okresný súd, ani krajský súd nijakým spôsobom nezdôvodnil aký verejný záujem povýšil nad verejný záujem dohľadu nad výkonom exekúcie a prečo práve v tomto okamžiku zahájil okresný súd konanie na zastavenie exekúcie, t. j. či v období od vydania poverenia na vykonanie exekúcie do zahájenia konania na zastavenie exekúcie sa

zmenili akékoľvek zákonné alebo iné podmienky pre výkon tejto exekúcie a/alebo exekútor porušil akúkoľvek povinnosť uloženú mu exekučným poriadkom.

Domnievame sa, že cieľom oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu vyplývajúce z príslušných ustanovení exekučného poriadku je chrániť verejný záujem ochraňujúci účastníkov exekúcie pred nezákonnou činnosťou exekútora v exekučnom konaní. Účelom tohto oprávnenia súdu zahájiť konanie na zastavenie exekúcie bez návrhu nemohlo byť oprávnenie takéhoto súdu nahradiť vôľu oprávneného alebo povinného v exekučnom konaní, keďže obe strany majú exekučným poriadkom garantované rovné postavenie, t. j. povinný mohol zahájiť toto konanie na zastavenie exekúcie na svoj návrh a nebolo potreba, aby súd konanie zahajoval bez návrhu.

V tomto prípade okresný súd, ani krajský súd neidentifikovali ochraňovaný verejný záujem, ktorý by bol akokoľvek nadradený verejnému záujmu zachovania rovnosti práv účastníkov v exekučnom konaní, čo spôsobuje protiprávnosť zahájenia konania súdom bez návrhu.

Ďalším porušením práva sťažovateľa okresným súdom a krajským súdom v priebehu konania na zastavenie exekúcie, vyplývajúce z odôvodnenia predmetných rozhodnutí je vykonanie dokazovania zvláštneho podnetu a bez znalosti vôle účastníkov konania, a to opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä predmetnej zmluvy o úvere. V priebehu tohto konania súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom, ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie zastaviť exekúciu. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy...

Podľa názoru sťažovateľa, v posudzovanom prípade došlo k zásahu do jeho práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý sťažovateľovi vznikol na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu. Uvedený zásah do vlastníckych práv sťažovateľa nie je v súlade s požiadavkami Protokolu 1 hovoru druhej vety a predstavuje zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľa resp. predstavuje de facto zbavenie vlastníctva. Zásah do práva pokojne užívať majetok musí spĺňať v zmysle Protokolu 1 Dohovoru a konštantnej judikatúry Európskeho

súdu pre ľudské práva 3 podmienky, a to aby i) bol zásah vykonaný vo verejnom záujme, ii) zásah bol primeraný sledovanému cieľu a iii) bol uskutočnený na základe zákona.“

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach navrhuje, aby ústavný súd o nich rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Sťažovateľka v sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovaných ústavnému súdu vyjadruje svoje výhrady proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 CoE 68/2010-29 z 30. marca 2011 a uzneseniu krajského súdu č. k. 17 CoE 318/2010-32 z 31. marca 2011, ktorými podľa jej názoru došlo k neprípustnému zásahu do jej práva na spravodlivé súdne konanie tým, že krajský súd verifikoval zastavenie už prebiehajúceho exekučného konania bez toho, aby sa sťažovateľka mala možnosť k tomu vyjadriť, čím súčasne malo dôjsť aj k neprípustnému zásahu do jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže v dôsledku zastavenia exekučného konania malo byť z exekúcie oprávnenej sťažovateľke upreté právo na vrátenie majetku od povinných.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1838/2011 a sp. zn. Rvp 1842/2011, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné,

a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnému právnomu problému nastolenému v sťažnostiach sťažovateľky, ktorý spočíva v tom, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená, má (obdobne ako prvostupňový súd) právomoc skúmať v tomto štádiu konania prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu (v okolnostiach prípadu rozhodcovského rozsudku, pozn.).

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne ustanovený.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Z uvedeného možno vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Krajský súd ako súd odvolací napadnutými uzneseniami potvrdil rozhodnutia okresných súdov o zastavení exekučných konaní ako vecne správne s poukazom na príslušné ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní.

Krajský súd v uznesení č. k. 2 CoE 68/2010-29 z 30. marca 2011 okrem iného uviedol:

„V prejednávanej veci exekučný súd rozhodujúci o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie mal pri rozhodovaní o žiadosti exekútora k dispozícii iba návrh oprávneného a rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným S. a. s. so sídlom v B. sp. zo. SR 03180708 zo dňa 25. apríla 2008 (exekučný titul). Z rozsudku vyplývalo, že rozhodcovský súd vyhovel nárokom oprávneného, ktoré si uplatnil voči povinnému z titulu uzavretej Zmluvy o úvere č. 6042535 zo dňa 18. septembra 2007. Oprávnený k návrhu na vykonanie exekúcie zmluvu o úvere nepripojil. Exekučný súd rozhodujúci o žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nemal dostatočný časový priestor, ani dostatok informácií na preskúmanie exekučného titulu z hľadiska jeho formálnej a materiálnej vykonateľnosti. Zmluva o úvere (vrátane Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru) nebola exekučnému súdu doručená oprávneným ani na základe výzvy zo dňa 25. mája 2009.

Odvolační súd zastáva rovnaký názor ako exekučný súd, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári. Zmluvu možno subsumovať pod ust. § 52 a nasl. OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a § 2 písm. a/ a b/ z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Na úverový vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva, vrátane osobitnej právnej úpravy zákona NR SR č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa zo dňa 9. mája 2007 účinného od 1. júla 2007 (z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa platil len do 30. júna 2007). Pre posúdenie okolností, či sa jedná o tzv. spotrebiteľský úver nie je totiž rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje, dôležité je len, či sa jedná o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky, vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Spotrebiteľ navyše pri podpise zmluvy nemal možnosť dohodnúť sa na zmluvných podmienkach, tieto boli vopred veriteľom pripravené a spotrebiteľ mohol veriteľom opakovane používanú formulárovú zmluvu len odmietnuť ako celok, alebo sa podriaďiť všetkým podmienkam určeným veriteľom. Prípadná klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka (ako v danom prípade) nie je prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení OZ, medzi ktoré patria i ust. § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, vychádzajúc zo subsidiarity OZ. Na úverový vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Tomuto zisteniu bolo potom potrebné podriaďiť, ako to správne urobil okresný súd jeho ďalší procesný postup.

Dôvody neprípustnosti exekúcie ustanovuje zákon. Každý z dôvodov upravených v ust. § 57-58 Exekučného poriadku má za následok zastavenie exekúcie.

Ustanovenie §45 ods.2 ZRK priamo ukladá v prípadoch vymenovaných v § 45 ods. 1 ZRK, aj bez návrhu zastaviť exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok síce nadobúda účinky rozsudku súdu, ale zákonodarca upravil postup ako zabrániť, aby sa plnenie priznané rozhodcom nevymohlo v prípade, ak sa jedná o plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom. Ust. § 45 ZRK v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút prieskumnú právomoc

exekučného súdu, resp. súdu rozhodujúceho vo veci výkonu rozhodnutia. Toto ustanovenie by stratilo svoj význam, ktorý mu dal zákonodarca zreteľným vyjadrením v jeho texte, a to umožniť exekučnému súdu odmietnuť právnu ochranu nároku priznanému rozhodcovským rozsudkom, ktorý vykazuje niektorú z väd uvedených v § 45 ZRK. Ak odôvodnenie rozhodcovského rozsudku neumožňuje exekučnému súdu preskúmať, či takéto vady neobsahuje, pritom ich nemožno ani vylúčiť, podľa názoru súdu z exekučného titulu nie je zrejmé, či možno plnenie vymáhať, t. j. nie je preukázaná skutočnosť, že sa jedná o plnenie objektívne možné, právne dovolené a neodporujúce dobrým mravom. Z povahy rozhodcovského konania vyplýva, že sa jedná o prejednanie sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Prieskumná právomoc exekučnému súdu ako orgánu verejnej moci má zabrániť tomu, aby nedochádzalo k vymoženiu takých plnení priznaných arbitrom, ktoré sú objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujú dobrým mravom. Ak tento predpoklad pre vedenie exekúcie nie je možné z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zistiť, nemožno na základe takéhoto exekučného titulu viesť legitímne exekúciu. Odvolací súd poukazuje pritom na uznesenie Ústavného súdu SR III ÚS 86/2010-19 z 18. 2. 2010, v ktorom tento konštatoval, že súd je kedykoľvek v priebehu exekučného konania oprávnený ex offo skúmať, či sú podmienky núteného vymáhania pohľadávky splnené a v prípade zistenia neexistencie relevantného exekučného titulu má oprávnenie vysloviť neprípustnosť exekúcie a zastaviť ju. Exekučný súd bol oprávnený v danom prípade pri postupe podľa § 45 ZRK hľadiť na rozhodcovský rozsudok, ktorý je exekučným titulom, ako by nebol materiálne právoplatný a mohol ho preskúmať z hľadísk vyjadrených v ust. § 45 ZRK aj čo do materiálnej správnosti.

Odvolací súd tiež poukazuje aj na to, že k žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nebola pripojená zmluva o úvere, táto nebola napriek výzve exekučnému súdu predložená ani oprávneným, resp. jeho splnomocneným zástupcom, ani súdnym exekútorom. Bez predloženia zmluvy o úvere exekučný súd nemohol posúdiť, či táto nezaväzuje dlžníka na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok, priznal úrok z omeškania vo výške odporujúcej ust. § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. a zaviazal povinnú na zaplatenie poplatku za poskytnutie úveru v rozpore s ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z., a teda priznal oprávnenému

plnenie právom nedovolené. Z exekučného titulu tiež nie je možné zistiť, akú časť z priznaného plnenia tvorí úver a akú časť poplatok za jeho poskytnutie. Exekučný titul obsahuje iba odkaz na zmluvu o úvere, čo má za následok jeho nevykonateľnosť.“

Krajský súd v uznesení č. k. 17 CoE 318/2010-32 z 31. marca 2011 okrem iného uviedol:

„Z obsahu spisu odvolací súd ďalej zistil, že predmetnou zmluvou sa veriteľ (oprávnený) zaviazal poskytnúť dlžníkovi (povinnej) úver vo výške 1.327,75 Eur a povinná sa zaviazala oprávnenému vrátiť túto sumu zvýšenú o poplatok vo výške 956 Eur, t. j. celkom sa zaviazala oprávnenému vrátiť 2.283.74 Eur.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že okrem všeobecných náležitostí musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať aj náležitosti uvedené v odseku 2 ustanovenia § 4 Zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. ročnú percentuálnu mieru nákladov, ktorá je vyjadrením skutočnej ceny spotrebiteľského úveru a ktorá zohľadňuje nielen úroky a poplatky s poskytnutím úveru spojené, ale aj časové obdobie ich splácania. Ak ročná percentuálna miera nákladov nie je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že sa na uvedené poplatky a úroky spojené s úverom v zmysle tejto právnej fikcie neprihliada.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že v zmluve o úvere č. 6042620 zo dňa 22. 11. 2007 (č. l. 17 spisu) absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkových nákladoch spotrebiteľa spojených s týmto úverom, preto sa môže oprávnený v exekučnom konaní domáhať len zaplata zostatku nesplateného úveru. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd postupoval správne, keď konštatoval, že odôvodnenie rozhodcovského rozsudku, ktorý priznal oprávnenému aj poplatok za poskytnutie úveru, je nedostatočné, keďže z výroku predmetného rozhodnutia a ani zo samotného odôvodnenia nevyplýva, že z priznanej istiny predstavuje zostatok nesplateného úveru a čo poplatok za poskytnutie úveru, aby bolo možné oddeliť, v akom rozsahu je rozhodcovským rozsudkom priznané plnenie právom nedovolené, keďže oprávnený v zmysle § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch nemá nárok na poplatok za poskytnutie úveru. V zmluve o úvere je uvedené, že veriteľ (oprávnený) sa zaviazal poskytnúť dlžníkovi (povinnej) úver vo výške 1.327,75 Eur a povinná sa zaviazala uvedenú peňažnú prostriedky zvýšené o sumu poplatku

za poskytnutie úveru vo výške 955,98 Eur oprávnenému vrátiť v desiatich mesačných splátkach po 228,37 Eur. Vo výroku rozsudku č. SR 09555/08 zo dna 03. 10. 2008, (ktorý je v danom prípade exekučným titulom) rozhodcovský súd zaviazal povinnú uhradiť oprávnenému zostatok nesplateného úveru a poplatok za jeho poskytnutie v jednej sume (spolu s ostatnými položkami) 1,690,23 Eur. V odôvodnení predmetného rozhodcovského rozsudku sa uvádza, že žalobcovi (oprávnenému) vzniklo právo na zaplatenie nesplateného úveru a poplatku za jeho poskytnutie vo výške 1.370,24 Eur, poplatku za upomienku vo výške 7,96 Eur a nákladov spojených so zabezpečením pohľadávky vo výške 312,02 Eur, čo predstavuje celkom sumu 1.690,23 Eur (t. j. sumu uvedenú vo výroku rozhodnutia). Z uvedeného vyplýva, že z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku ani za pomoci úverovej zmluvy č. 6042620 zo dna 22. 11. 2007 nie je možné vyvodiť, čo zo sumy 1.370,24 Eur, ktorá je súčasťou celkovo priznanej sumy 1.690,23 Eur tvorí zostatok nesplateného úveru (istinu) a čo poplatok za poskytnutie úveru, na ktorý nevznikol oprávnenému z vyššie uvedených dôvodov nárok, preto sa možno stotožniť so záverom okresného súdu v tom, že rozhodcovský rozsudok je z uvedeného hľadiska nedostatočne odôvodnený.“

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu krajský súd dospel v oboch napadnutých uzneseniach k záveru o nevykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, a potvrdil tak správnosť rozhodnutí prvostupňového súdu o zastavení exekúcie podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu nezasahujú neprípustným spôsobom do práva sťažovateľky na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku a zákona o rozhodcovskom konaní podstatne pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými uzneseniami krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti týkajúcej sa namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou

verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosedné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k neprípustnému zásahu do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže krajský súd v posudzovaných prípadoch ústavne konformným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné právne normy a rozhodol v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu neexistuje taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2011